

Радослав Сикорски, полският министър на отбраната, има всички шансове да се превърне в най-единодушно охулената от германските политици и медии фигура. Преди дни Spiegel Online публикува негово изказване, в което той припомни във връзка с руско-германския газопровод през Балтийско море секретния пакт Рибентроп-Молотов от 1939 г. за подялбата на Полша. В изказването си полският министър критикува остро проекта и изрази огорчение, че и новият канцлер Меркел отказва изменения в сключения под патронажа на предшественика Й Шрьодер договор.

Веднага след първомайския почивен ден в Германия политици от дясно и от ляво в рядко срещано хармонично единодушие откриха канонадата срещу нестандартното мнение на техния полски колега. Рупрехт Поленц (ХДС), председател на комисията по външните работи на Бунестага, нарече сравнението (каквото строго погледнато нямаше, тъй като Радослав Сикорски бе казал само, че случаят с газопровода му припомня Пакта от 1939 г.) “абсурдно и вредно за германско-полските отношения“. Той призова полския премиер да “вразуми своя министър“.

Друг представител на консервативната партия, Екарт фон Кледен, определи думите на Сикорски като “пълна безсмислица“.

Външнополитическият експерт на социалдемократите Ханс Улрих Клозе каза, че “г-н Сикорски трябва добре да помисли върху своите думи и да побърза да си ги вземе обратно“.

Наистина в реакциите на политиците, окастрени в рамките на няколкосекунден клип по телевизионните новини, трудно можеше да се очаква задълбочен отговор на критиките срещу балтийския газопровод. Това беше работа на печатните медии, които не закъсняха с коментарите си през цялата изминала седмица. И при тях впечатлява единодушното – от ляво през центъра до дясно – възмущение и отхвърляне на “сравнението“, направено от полския министър на отбраната. Напрасно обаче читателят се вира за аргументиран диспут с познатите от месеци и сега само изнесени в полемична форма от Радослав Сикорски полски позиции по въпроса.

Консервативният Die Welt изтъква, че за разлика от 1939 г., днес ставало дума просто за една енергийна сделка, която с нищо не засягала полската стратегическа сигурност. Вестникът припомня, че Германия и Полша са в един общ отбранителен алианс и си сътрудничат икономически в рамките на Евросъюза. Нито дума за това, че Варшава вижда в реализирането на газопровода тъкмо торпедиране на същото икономическо сътрудничество и удар от страна на Германия по съгласуваната общеевропейска енергийна политика. Абсурдно било да се обвинява правителството в Берлин в действия типични за миналото столетие, пише Die Welt, тъй като германската външна политика била интегрално обвързана с общеевропейската.

Вестникът като че ли съзнателно пренебрегва мнението на еврокомисаря по енергетика Андрис Пибалгс, който коментира конфликта с газопровода със следните думи: “Не биваше по никой начин да изпадаме в положението, в което ни вкарва този газопровод. Една държава членка да решава сама по проект, който е неприемлив за други членки и то без всякаква предварителна дискусия с тях. “

Левият Berliner Zeitung подозира, че полският министър просто съжالياва за финансовите загуби, които Полша ще понесе след отпадането на транзитните такси за трансфера на газ през нейна територия. Изказването на Радослав Сикорски, пише вестникът, показва, че полските политици няма да се спрат пред никакви средства за да осуетят строежа на морския газопровод.

Коментаторът на Münchener Merkur осведомява читателите, че Полша “е размахала дебалата тояга“, за да продължи с констатацията, че “36 години след като Вили Бранд падна на колене пред жертвите във Варшавското гето Полша продължава да мисли в категориите на миналото“.

В защита на немското становище консервативният вестник привежда оригиналния аргумент, че Русия и Германия имали легитимен интерес от строежа на балтийския газопровод, за да засилят позициите си при бъдещи ценови преговори за транзитните такси с Полша и Украйна. На всекидневен език това се казва “да изплюеш камъчето“.

Коментаторът отива още по-далеч и хвалежки решението на Ангела Меркел да не подлага на ревизия договора за газопровода триумфално заявява, че благодарение на този договор Германия била спечелила необходимата ѝ сигурност на енергийните доставки (е, все пак не “жизнено пространство на Изток” – б.авт.). За сметка на това “транзитната страна” Полша губела едно потенциално средство за изнудване на своите два големи съседа. Факт, който според коментатора на авторитетния мюнхенски всекидневник, заслужавал поздравления.

Най-късно тук читателят с незавехнали спомени от историята на първата трета на ХХ век би трябвало да се пипне за челото и да се попита, къде е срещал подобни тези. Полша, “която може да изнудва своите два съседа” ... Така май не само пактът Молотов-Рибентроп може да му хрумне на човек, но и доста други, свързани с него събития. Коментарът, който цитирахме, е писан след като на мръзнеците украинци, грузинци и молдовци тази зима вече бяха извивани ръцете от Москва и те бяха

притискани до стената, след като неотдавна “Газпром” в открит текст заплаши Западна Европа със съкращаване на доставките и пренасочване на газа към далечна Азия.

Озадачен от толкова единомислие, простиращо се от единия до другия край на политическия спектър, читателят недоумява, защо ли Полша си е избрала за министър един невежа и елементарен скандалджия. Хубаво е, че тъкмо в днешния си брой списание Spiegel посвещава обширна статия на полския министър на отбраната. Издържана в саркастично-пренебрежителен, дух тя се оказва много информативна както за личността на Радослав Сикорски така и за вникване в някои от мотивите на актуалните германски чувства към източния съсед.

Радослав Сикорски е представен като един от най-младите членове на кабинета -консервативен католик и блестящ оратор, човек със светски обноски и отличен английски, но... отявлен антикомунист. Пред двора на къщата си в Бидгошч Сикорски бил забил табела с надпис “Зона свободна от комунисти”! След като му поставя тази фатална в очите на германския истеклишмънт диагноза, Spiegel разказва за живота на сочения от мнозина за бъдещ външен министър на Полша Сикорски: като ученик е активен деец на Солидарност, военното положение през 1981 г. го заварва на езикова олимпиада в Англия, където остава и успява да завърши в Оксфорд философия и политология.

На 23 години е военен кореспондент на Spectator в Афганистан, получава World Press Award за един от своите фотоси. Сближава се, пише Spiegel, с антисъветските муджахедини и до днес, клати укоризнено глава списанието, в дома му виси негова снимка на с кон с Калашников в ръка. Падането на стената Сикорски посреща като репортер в Берлин. Тук той се запознава с американската журналистка Ан Апълбаум, която го въвежда в консервативните вашингтонски салони, съобщава Spiegel и добавя, че двамата споделят общ мироглед, според който Русия била наследила имперските амбиции на Съветския Съюз.

След тази явно прискърбна за интелигентността на журналистическата двойка констатация германското списание добавя, че според тях дори трябвало да се отговаря решително и със сила на руските имперски амбиции. Мимоходом се споменава, че днешната съпруга на Сикорски Апълбаум е автор на наградения през 2004 г. с наградата “Пулицър” фундаментален труд за историята на ГУЛАГ. Като коментатор на Washington Post, съобщава Spiegel, Ан Апълбаум “беснее от месеци из вестника срещу енергийната политика на Путин”.

В кариерата на Сикорски следват правителствени постове в Полша в началото на 90-те години и работа в неоконсервативния мозъчен тръст American Enterprise Institut. След изборите миналата година става министър на отбраната в новото правителство на Качински.

Spiegel пропуска да напомни, че през ноември Радослав Сикорски публикува 1700 от най-секретните военни документи на Варшавския договор и представя публично карта от 1979 година на планирана операция на пакта под кодово название “За седем дни до

Рейн”, с която според Сикорски се доказват реалните планове на Москва за превземане на Западна Европа, включително чрез използване на ядрени удари по Бон, Брюксел и Мюнхен.

Затова пък германското списание укоризнено привежда данни за екстремизма на полския министър – неотдавна той се похвалил, че уволнил всички офицери от военното разузнаване, завършили по комунистическо време курсове в Москва. Заключението на Spiegel е еднозначно: Сикорски е копие на американски неоконсерватор, който иска да пренесе Америка на Джордж Буш в Европа.

Ето как се затваря кръгът от латентно присъстващите в германски консервативни кръгове антиполски настроения спрямо държавата-съсед, разположена на една трета бивша немска територия, през тормозещия розово-червените леви политически кръгове в Германия демонстративно заявен антикомунизъм на сегашния полски елит, та чак до обединяващия и едните и другите антиамериканизъм. Всичко това, съчетано с обещаващата солидни печалби за немския бизнес бълбукаща газова тръба стърчаща от Балтийско море, дава добра база за единодушно възмущение от неловкото полско припомняне на грозни събития от далечното минало.

Ама че някой можел един ден да попритвори кранчето на тръбата? Значи трябва да се действа така, че да не му се дава повод за това. И тогава всичко ще е наред...

8 Май 2006